

CO₂-prestatieladder

JAARVERSLAG 2020
COROVUM ADVIES BV.
18-5-2021

Opgesteld door: A. Karreman

Ondertekend door: J. Kraeima

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	2
1.1	Algemeen.....	2
1.2	Organisatiegrens	2
1.3	Duurzaam ondernemen.....	3
2	Inzicht.....	4
2.1	CO ₂ -footprint 2020	4
2.2	Analyse CO ₂ -footprint en energiebeoordeling 2019 -2020	5
2.3	CO ₂ emissie verbrandingbiomassa	6
2.4	Verwijdering CO ₂ (GHG).....	6
3	Reductie	7
3.1	Reductiemaatregelen	7
3.2	Doelen	7
3.3	Maatregelenlijst en relatieve positie.....	9
4	Communicatie.....	10
4.1	Communicatieplan	11
5	Participatie	12
6	Energiemanagement en borging	13
6.1	Organisatie en management.....	13
6.2	Taken en verantwoordelijkheden	14
7	Bijlagen.....	15

1 Inleiding

Met veel energie zijn we het certificeringstraject van de CO₂-prestatieladder ingegaan. In haar doen en laten had Corovum Advies BV veel gedaan om de reductie van CO₂ in praktijk te brengen, maar was dit nog niet structureel in onze bedrijfsvoering geborgd. Dit verslag geeft invulling aan vrijwel alle eisen van het certificatieschema voor de CO₂-prestatieladder niveau 3 voor Corovum Advies BV en de voortgang over het jaar 2019.

De organisatiegrens is beschreven in hoofdstuk 1. Pijler A (inzicht) is beschreven in H2, pijler B (reductie) in H3, pijler C (communicatie) in H4 en pijler D (participatie) in H5. H6 is gewijd aan borging en eis 3.B.2.

Het plan van aanpak, de ingevulde maatregelenlijst en de verplichte internetpublicatie zijn in aparte documenten of op internet te vinden.

Het bedrijf beschikt over een uitgebreide emissie-inventaris voor scope 1&2 CO₂ emissies conform ISO 14064-1.

1.1 Algemeen

Corovum Advies BV. is een jong en enthousiast adviesbureau binnen de civiele techniek. Vanuit de rol als adviseur ondersteunen wij onze opdrachtgevers bij de realisatie van projecten op het gebied van infrastructuur, civiele techniek en ruimtelijke ordening. We treden hierbij op als projectmanager, projectleider of adviseur namens de opdrachtgever en verzorgen bovendien de benodigde ingenieursdiensten. Hiervoor hebben wij de beschikking over een ingenieursbureau, dat nauw samenwerkt met onze adviseurs bij de klant.

Naast technische deskundigheid, heeft Corovum Advies veel ervaring met de integrale procesmatige benadering van projecten en de hierbij betrokken omgevingspartijen, zoals omwonenden en ondernemers. Dit laatste vinden wij minstens zo belangrijk als de technische aspecten van het project. Vanuit die visie leveren wij maatwerk voor ieder project, waarbij we ons sterk maken voor uw belangen als opdrachtgever.

Corovum werkt daarbij met de volgende principes:

- Het creëren van betrokkenheid en het maximaal ontzorgen van de opdrachtgever;
- Werken in een prettige sfeer en op basis van een goede relatie met de opdrachtgever;
- Adviserende rol richting de opdrachtgever;
- Aandacht voor inventiviteit en innovatie;
- Werken aan de hand van duidelijke afspraken en middels een heldere communicatie.
- Milieubewust meedenken in ontwerpen en in de werkvoorbereiding toepassen, bijvoorbeeld door zo veel als mogelijk materialen die vrijkomen in de werken her te gebruiken en minimale transportbewegingen in de werken te realiseren.

1.2 Organisatiegrens

De organisatie bestaat uit Corovum Holding BV en Corovum Advies BV. Onder de holding valt één bedrijfspand en één elektrische auto. Onder Corovum Advies BV valt één elektrische auto. In totaal werken er 10 FTE in onze organisatie. Dit aantal is in 2019 ongewijzigd gebleven.

Vanaf 1 april 2018 is Corovum gevestigd aan de Gravin Beatrixstraat 34 in Gouda in ons eigen pand met een totale vloeroppervlakte van circa 525 m². Een deel van dit pand (de bovenverdieping) wordt onderverhuurd en heeft een vloeroppervlakte van circa 212 m². Omdat Corovum eigenaar is en tevens verantwoordelijk voor de belangrijkste installaties van de huurder (verlichting, ventilatie en verwarming), wordt het gehele pand meegenomen in de organisatiegrens. Hierbij merken we op dat we geen 100% invloed hebben over een deel van het energieverbruik van het pand (bijv. het elektriciteitsverbruik van de ICT van de huurder). Vanaf 1 oktober 2020 is er geen verhuur meer van de eerste verdieping van ons pand.

Er zijn geen projecten in uitvoering waarbij de CO₂-prestatieladder is ingezet als aanbestedingsinstrument.

CO ₂ -Prestatieladder Corovum Advies BV.	Pagina 2 van 16
	Datum: 18-5-2021

1.3 Duurzaam ondernemen

Corovum Advies BV. vindt het belangrijk om milieubewust bezig te zijn. Om inzicht te krijgen en geven in het energiegebruik en de CO₂-uitstoot, zijn we aan de slag gegaan met de CO₂-prestatieladder. De CO₂-Prestatieladder is een efficiënt duurzaamheidsinstrument om te helpen bij het reduceren van de CO₂-uitstoot en wordt beheerd door de Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden & Ondernemen (SKAO). Corovum streeft ernaar om minimaal aan de derde trede van de CO₂-prestatieladder te blijven voldoen.

Als bedrijf letten wij bijvoorbeeld op vermindering van uitstoot van zakelijk verkeer, het opwekken van zonne-energie, vermindering van print- en papierwerk en werknemers en relaties herinneren van het milieubewustzijn. Daarnaast zullen wij als bedrijf deelnemen aan verschillende keteninitiatieven en staan we aangemeld bij Milieubarometer.

Een duurzaam kantoor:

Het kantoor is in 1999 gebouwd en in het jaar 2000 opgeleverd. Tijdens het ontwerp van het pand zijn daarin de volgende drie belangrijke punten meegenomen:

- Optimale arbeidsomstandigheden;
- Duurzaam wat betreft energie- en watergebruik;
- Duurzaam wat betreft materiaalgebruik en onderhoud.

Daarnaast heeft het kantoor vanaf begin 2017 het energielabel A verkregen, dat geldig is tot 03-02-2027.

Sinds 1 september 2018 maakt het kantoor gebruik van zonnepanelen voor het opwekken van groene stroom. Het kantoor betreft een energiezuinig gebouw. Ten opzichte van een doorsnee kantoorgebouw levert het pand een energiebesparing op van circa 60%, dat mede veroorzaakt wordt door de onderstaande systemen en toepassingen:

- Passieve koeling middels zonwering tussen de ramen;
- Drie lagen glas;
- Vloerverwarming (met uitzondering van de vergaderruimten);
- Zonneboiler;
- Zonnepanelen op dak;
- Waterbesparing door middel van een ingenieus systeem;
- LED verlichting in plaats van TL verlichting.

CO ₂ -Prestatieladder Corovum Advies BV.	Pagina 3 van 16
	Datum: 18-5-2021

2 Inzicht

2.1 CO₂-footprint 2020

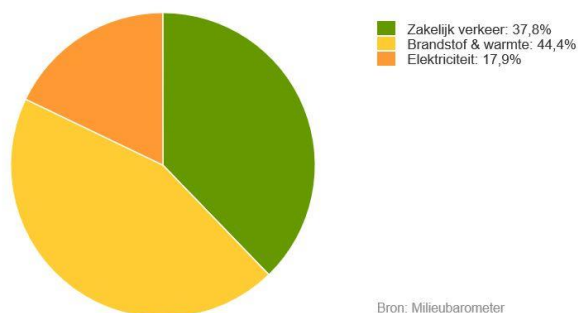
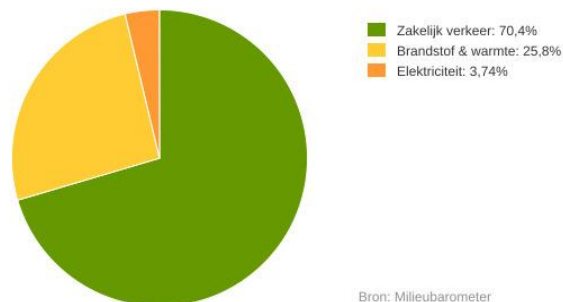
De CO₂-footprint is opgesteld met behulp van de Milieubarometer. De emissiefactoren komen overeen met www.CO2-emissiefactoren.nl. Dit heeft geresulteerd in onderstaande footprint. Onze footprint is niet geverifieerd door een Verifiërende Instelling.

	Thema		CO ₂ -parameter	CO ₂ -equivalent
CO₂ Scope 1				
Aardgas voor verwarming	Brandstof & warmte	2.471 m ³	1,88 kg CO ₂ / m ³	4,66 ton CO ₂
Personenwagen (in liters) benzine	Zakelijk verkeer	377 liter	2,78 kg CO ₂ / liter	1,05 ton CO ₂
Personenwagen (in liters) diesel	Zakelijk verkeer	0 liter	3,26 kg CO ₂ / liter	0 ton CO ₂
			<i>Subtotaal</i>	<i>5,70 ton CO₂</i>
CO₂ Scope 2				
Zelf opgewekte zonnestroom (PV)	Elektriciteit	24.232 kWh	0 kg CO ₂ / kWh	0 ton CO ₂
Teruggeleverde stroom (uit PV of Wind)	Elektriciteit	0 teruggeleverde kWh	-0,556 kg CO ₂ / teruggeleverde kWh	0 ton CO ₂
Ingekochte elektriciteit	Elektriciteit	11.239 kWh	0,556 kg CO ₂ / kWh	6,25 ton CO ₂
Waarvan voor opladen voertuigen (groene stroom)	Elektriciteit	5.853 kWh	0 kg CO ₂ / kWh	0 ton CO ₂
Waarvan groene stroom uit windkracht	Elektriciteit	11.239 kWh	-0,556 kg CO ₂ / kWh	-6,25 ton CO ₂
Elektrische auto's (kWh)	Zakelijk verkeer	5.853 kWh	0,556 kg CO ₂ / kWh	3,25 ton CO ₂
...waarvan op groene stroom (conform CO2-PL)	Zakelijk verkeer	5.853 kWh	-0,556 kg CO ₂ / kWh	-3,25 ton CO ₂
			<i>Subtotaal</i>	<i>0 ton CO₂</i>
CO₂ Scope 3				
Gedeclareerde km privé auto's	Zakelijk verkeer	1.020 km	0,195 kg CO ₂ / km	0,199 ton CO ₂
Openbaar vervoer mix	Zakelijk verkeer	9.646 personenkm	0,0360 kg CO ₂ / personenkm	0,347 ton CO ₂
			<i>Subtotaal</i>	<i>0,546 ton CO₂</i>
			CO₂-uitstoot	6,25 ton CO₂
CO₂ Compensatie				
CO ₂ -compensatie door terugleveren overschot aan zonnestroom	CO ₂ -compensatie	8.806 kg CO ₂	-1,00 kg CO ₂ / kg CO ₂	-8,81 ton CO ₂
			<i>Subtotaal</i>	<i>-8,81 ton CO₂</i>
			Netto CO₂-uitstoot	-2,55 ton CO₂

Figuur 1: CO₂-footprint Corovum Advies BV. van 2020

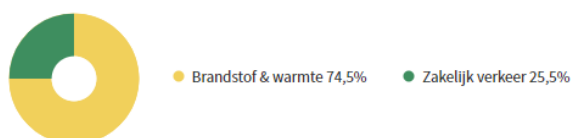
Onze totale CO₂-footprint bedraagt 6,25 ton CO₂. Ten opzichte van het referentiejaar 2018 (16,5 ton) hebben we 10,15 ton minder CO₂ uitstoot en ten opzichte van 2019 hebben we 3,44 ton minder CO₂ uitstoot. Hiernaast hebben we in 2020 meer elektriciteit opgewekt met onze zonnepanelen en teruggeleverd dan verbruikt. Totaal hebben hiedoor 8.81 ton CO₂ gecompenseerd, wat resulteert in een netto uitstoot van -2.55 ton CO₂. Hiermee zijn wij een 'klein' bedrijf volgens de indeling van de CO₂-prestatieladder.

CO ₂ -Prestatieladder Corovum Advies BV.	Pagina 4 van 16
	Datum: 18-5-2021

Corovum Advies BV 2019 - CO₂-meter

 Corovum Advies BV 2018 - CO₂-meter

CO₂-grafiek

2020 jaar

 Figuur 2: CO₂-metergrafiek van 2018, 2019 en van 2020

De CO₂-metergrafiek toont de verdeling van de CO₂-uitstoot. Het verschil met het referentiejaar 2018 en vorig jaar 2019 is dat de elektriciteit in 2020 niet meer is weergegeven. We hebben namelijk eind 2019 groene stroom ingekocht, waardoor er geen CO₂ uitstoot van electriciteit meer is. Ook zijn er door het meer thuis werken (Coronamaatregelen) er minder zakelijke kilometers gemaakt en heeft dit geleid tot een positieve bijdragen op de reductie van CO₂.

Onzekerheden in de data en gegevensbronnen:

De onzekerheden in datagegevens over het jaar 2018 zijn er nu niet meer in het jaar 2019 en 2020. We houden de gegevens voor energie en zakelijke kilometers maandelijks bij en leggen deze vast in een excelbestand.

De gegevensbronnen en berekeningswijzen zijn tevens opgenomen in de notitievelden in de Milieubarometer.

Er zijn geen gegevens uitgesloten, met uitzondering van koudemiddelen. Er zijn wel koudemiddelen in gebruik (auto-airco, koelkast e.d.), maar deze komen alleen vrij bij lekkages. Mocht dat een keer gebeuren dan zijn de hoeveelheden dusdanig klein dat deze als 'niet materieel' gezien kunnen worden.

2.2 Analyse CO₂-footprint en energiebeoordeling 2019 -2020

In het jaar 2019 is in totaal 6,25 ton CO₂ uitgestoten. Dit komt neer op 0,625 ton CO₂ per fte.

Daar wij een adviesorganisatie zijn is onze footprint deels toe te schrijven aan kantoor/overhead activiteiten.

10% van de footprint (het zakelijke verkeer), is gekoppeld aan onze projecten. De rest van de footprint, 90% (gas 75% en 15% van het zakelijk verkeer) is voor overhead/kantoor activiteiten.

Als onze footprint wordt vergeleken met een gemiddeld adviesbureau (zie www.milieubarometer.nl/voorbeelden/kantoor) dan valt op dat ons gasverbruik naar verhouding meer is dan het referentiejaar 2018. Dit is te verklaren dat in het jaar 2018 en 2019 (deels) wij nog geen groene stroom hebben

CO ₂ -Prestatieladder Corovum Advies BV.	Pagina 5 van 16
	Datum: 18-5-2021

ingekocht. Dit heeft ook te maken dat het aandeel zakelijk verkeer kleiner is geworden (door Coronamaatregelen), waardoor warmte naar verhouding meer zijn geworden.

Onderstaand hebben we het huidige verbruik van 2020 geanalyseerd, met het jaar 2019 en zijn de belangrijkste verbruikers benoemd en de kansen voor verbetering op een rij gezet.

Scope 1:

- Het totale gasverbruik van het pand over 2020 is 2.471 m³ oftewel 4,66 ton CO₂. Dit is 0,4 ton meer aan het verbruik van 2019. Dit gas wordt 100% verbruikt voor verwarming (sinds 2018 met HR ketel) van het gehele pand. Het pand bestaat uit een boven- en benedenverdieping waarbij Corovum op de begane grond werkt en de huurder op de bovenverdieping.
Het verbruik wordt met name beïnvloed door gedrag (instelling ruimte temperatuur, gebruik ventilatiesysteem en open zetten ramen en deuren). Maatregelen op gebied van isolatie en energiezuinige opwekking zijn allemaal al getroffen. In 2020 is het elektrisch aangedreven luchtbehandeling systeem vernieuwd en zorgt dat we zowel de werkruimtes van warme als koude lucht kunnen voorzien, wat bijdraagt aan een verdere besparing op gasverbruik. De verwachting dat het besparingspotentieel naar verhouding relatief klein zal zijn. Daarnaast is de winter van 2020 kouder geweest dan de afgelopen jaren
- Een personenwagen benzine heeft naar verhouding minder CO₂ uitgestoten door minder zakelijk verbruik.

Scope 2:

- De totale hoeveelheid ingekochte elektriciteit is 11.239 kwh, ten opzichte van 2019 is er (18768-11239=7529 kwh) minder stroom ingekocht. Dit is 100% groene stroom en daarmee geen CO₂ uitstoot. De totale uitstoot is door de volledige inkoop van 100% groene stroom tot 0 ton uitstoot gereduceerd. Daarnaast hebben zelfopgewekte zonnestroom terug kunnen leveren waardoor we 8.81 ton CO₂ hebben gecompenseerd. (dit valt buiten scope 2)
Belangrijkste verbruikers zijn de verlichting, ICT apparatuur, de ventilatie en het opladen van de elektrische auto's. Het verbruik wordt beïnvloed door de productie (gebruikstijden en gebruikintensiteit van het pand), hoe energiezuinig de gebruikers zijn (nota bene de verlichting is reeds vervangen) en bewustwording. Belangrijke variabele is het opladen van de elektrische auto's.
Vooral op gebied van energiezuinige ICT en bewustwording zijn nog besparingen mogelijk.
- Het zakelijk verkeer tenslotte geeft een uitstoot van 0,546 ton CO₂. Dit is nog een grote afname van CO₂ ten opzichte van 2019 (1,93 ton CO₂). Het verschuiven van automobilititeit naar elektrisch rijden en meer gebruik maken van het OV- en fiets hebben een grote besparing opgebracht. Ook zijn er door Coronamaatregelen er weinig zakelijk verkeer geweest (thuis werken). Afhankelijke van het verloop van de coronamaatregelen zal het gebruik wellicht iets gaan toenemen in het komende jaar.

2.3 CO₂ emissie verbrandingbiomassa

Dit heeft niet binnen het bedrijf plaatsgevonden.

2.4 Verwijdering CO₂ (GHG)

Dit heeft niet binnen het bedrijf plaatsgevonden.

CO ₂ -Prestatieladder Corovum Advies BV.	Pagina 6 van 16
	Datum: 18-5-2021

3 Reductie

3.1 Reductiemaatregelen

De onderstaande reductiemaatregelen zijn onlangs al toegepast in

Jaar 2018:

- Gebruik van LED verlichting in plaats van TL verlichting;
- Gebruik van energie zuinige beeldschermen;
- Goed inregelen ventilatie;
- Vernieuwen van CV-ketel naar HR-ketel;
- Het vervangen van dieselauto door een elektrische auto;
- Plaatsen van zonnecellen.

Jaar 2019:

- Overgaan op 100% Nederlandse groene stroom
- Aanschaf van 3 stuks NS-businesscard

Jaar 2020:

- Verbetering van het luchtbehandelingssysteem (warm en koud)
- Meer thuis werken (ook door Coronamaatregelen)

Daarnaast heeft Corovum Advies BV. zich verbeterd op de volgende maatregelen:

- Stimuleren van het fietsgebruik;
- Beperken van dieselauto's (vanaf juni 2019 geen dieselauto meer onder personeel);
- Terugdringen van het gasgebruik, middels bewustwording door deuren dicht te houden);
- Het zakelijk verkeer zoveel mogelijk met openbaar vervoer, fiets of elektrische auto te laten gaan;
- Goede communicatie en samenwerking met de huurder betreffende milieuzaken (zie communicatieplan);
- Minder gebruik van print- en papierwerk;
- Energiezuinigere ICT-voorzieningen door o.a. stand by knop van beeldschermen uitzetten;
- Koffiemachine in de avond en nachturen op besparingsstand.

Deze maatregelen leiden tot een geschatte besparing van:

- 2% op gas, zijnde 45 m³ oftewel 85 kg CO₂.

Bovenstaande geschatte besparingen zijn opgesteld op basis van het jaar 2019.

De geschatte besparingen leiden tot de volgende doelstellingen.

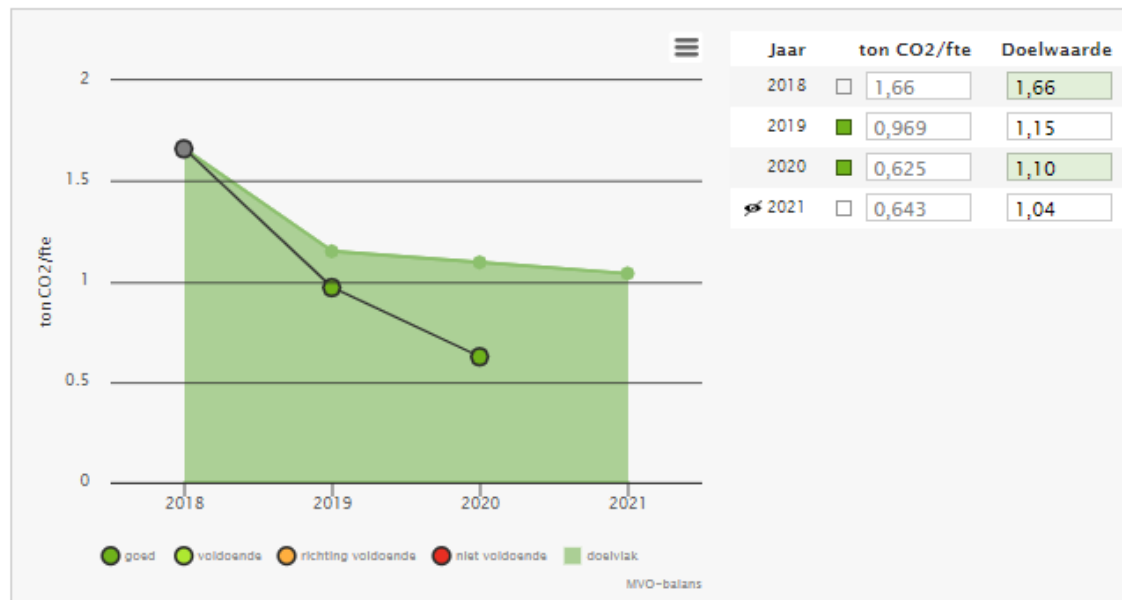
3.2 Doelen

Corovum Advies BV. streeft ernaar zo milieubewust mogelijk bezig te zijn en waar mogelijk altijd te kunnen verbeteren op gebied van duurzaamheid. Onze doelstelling was om in het jaar 2020 de CO₂ uitstoot per medewerker met circa 4% te reduceren ten opzichte van het referentiejaar 2019. Deze doelstelling is ruim gehaald. De CO₂ per medewerker komt uit op 0,625 CO₂/fte ten opzichte van 2019 was dit 0,96 CO₂/fte. De

CO ₂ -Prestatieladder Corovum Advies BV.	Pagina 7 van 16
	Datum: 18-5-2021

doelstelling om voor het jaar 2021 de CO₂ uitstoot met 4% per jaar te reduceren blijft gehandhaafd, zoals weergegeven in onderstaande figuur.

Totaal CO₂ per medewerker (ton CO₂/fte)

Figuur 3: Weergave van de hoofddoelstelling voor CO₂-reductie van Corovum Advies met voortgang 2019 en 2020 (mvobalans.nl)

Deze hoofddoelstelling is vertaald in verschillende Key Performance Indicators (KPI's) voor scope 1 en scope 2. Hierbij is rekening gehouden met de maatregelen en geschatte besparingen uit 3.1.

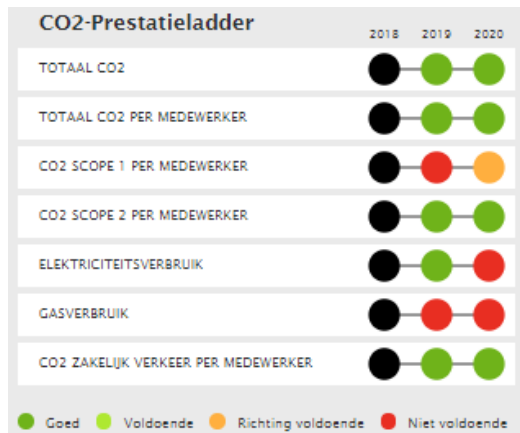
Kengetallen naam	Eenheid	2018	Tussen-doel 2019	Gereali-seerd 2019	Tussen-doel 2020	Gereali-seerd 2020	Einddoel 2021
Totaal CO₂	Ton CO ₂	16,5	11,5	9,6	11	6,25	10,4
Totaal CO₂ per medewerker	Ton CO ₂ /fte	1,65	1,15	0,96	1,10	0,625	1,04
CO₂ scope 1 per medewerker	Ton CO ₂ /fte	0,879	0,5	0,605	0,460	0,570	0,420
CO₂ scope 2 per medewerker	Ton CO ₂ /fte	0,781	0,7	0,365	0,665	0,0546	0,630
Elektriciteitsverbruik per m² gebouwoppervlak	kWh/m ²	50	49,7	41,6	49,3	56,4	49
Gasverbruik per m³ gebouwinhoud	m ³ /m ³	1,43	1,42	1,43	1,41	1,57	1,40
CO₂ emissie zakelijk verkeer per medewerker	index	100	65	31,2	60	13,7	55

Tabel 1: Weergave van de huidige KPI's en de doelen voor 2019, 2020 en 2021 (mvobalans.nl)

De KPI's uit tabel 1 bestrijken alle relevante onderdelen van onze footprint en stellen ons in staat om alle aspecten, waar we maatregelen op geformuleerd hebben, jaarlijks te monitoren. Om het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) goed meetbaar te maken is de MVO-balans opgesteld. Hierin zijn de KPI's

CO ₂ -Prestatieladder Corovum Advies BV.	Pagina 8 van 16
	Datum: 18-5-2021

uitgerekend op basis van de data die zijn ingevuld in onze Milieubarometer. In de kolom gerealiseerd zijn de waarde ingevuld die daadwerkelijk zijn behaald.

Figuur 4: Weergave balans te behalen en gehaalde doelstellingen voor CO₂-reductie van Corovum Advies (mvobalans.nl)

Uit figuur 4 valt op te maken dat we een aantal doelstellingen al “goed” behaald zijn. Voor CO₂ scope 1 per medewerker is iets gunstiger dan 2019. Reden hiervoor is dat er minder zakelijke gereden is. Afhankelijk van het zakelijk verkeer monitoren wij jaarlijks of de einddoelstelling nog haalbaar is.

De verklaring dat elektaverbruik “niet voldoende” is Dit is te verklaren dat we terug leverstroom niet meer in scope 2 hebben opgenomen. Er is iets meer gas verbruik dan 2019. Over het algemeen komt het gasverbruik overeen met het jaar daarvoor en is de verhoging marginaal. Het doel is om met het elektrisch aangedreven luchtbehandelingssysteem de ruimtes te verwarmen waarmee gasverbruik zal afnemen is de verwachting. De doelstelling voor 2021 blijft dan ook gehandhaafd.

3.3 Maatregelenlijst en relatieve positie

Via de maatregelenlijst CO₂-prestatieladder 2021 van SKAO heeft Corovum Advies BV aangegeven aan welke maatregelen er wordt voldaan en welke maatregelen worden nagestreefd. SKAO heeft hiervan een rapportage gemaakt en op basis daarvan is onze relatieve positie bepaald.

In de maatregelenlijst zijn niet alle maatregelactiviteiten meegenomen, omdat deze niet allemaal voor het bedrijf relevant zijn. Zie bijlage I voor SKAO rapportage maatregelenlijst 2021.

Maatregel	Niet ingevuld	Categorie A Achterblijver	Categorie B Middenmoter	Categorie C Koploper
Advies	1x	3x	1x	
Kantoren	7x	2x	1x	2x
Organisatiebeleid algemeen	1x	1x	2x	1x
Personen mobiliteit	7x	2x	2x	6x
Totaal	16x	8x	6x	9x

Tabel 2: Analyse relatieve positie op basis van samenvattende SKAO maatregelenlijst 2020

Op basis van de ingevulde maatregelenlijst komt naar voren dat wij gemiddeld genomen als middenmoter worden gezien.

CO ₂ -Prestatieladder Corovum Advies BV.	Pagina 9 van 16
	Datum: 18-5-2021

4 Communicatie

Om nog CO₂-bewuster te worden is het belangrijk om dit onderwerp op zowel intern- als extern goed inzichtelijk te maken en toe te lichten. Een goede communicatie zorgt ervoor dat belanghebbenden inzicht krijgen van de CO₂-inspanningen waar Corovum Advies BV. aan werkt. Daardoor kunnen we met zijn allen werken aan een duurzamer imago.

Met interne belanghebbenden bedoelen we de medewerkers en de directie en de medewerkers van de huurder.

Bij de interne belanghebbenden willen we het bewustzijn en de betrokkenheid op gebied van CO₂-reductie vergroten. Corovum Advies BV. wil onder andere door middel van halfjaarlijkse team overleggen en andere lezingen medewerkers voorlichten over het beleid en de richtlijnen van de CO₂-reductie. Daarnaast willen we de stand van zaken mededelen over de maatregelen, doelen en resultaten zodat daarmee medewerkers actief betrokken zijn om de vastgestelde doelstelling te bereiken en de opgedane kennis verder te verspreiden naar de buitenwereld.

Met externe belanghebbenden bedoelen we gemeenten, provincies, waterschappen, Rijksoverheid projectontwikkelaars, leveranciers en uitvoerende bedrijven in de aannemerij.

Externe belanghebbenden willen we op de hoogte brengen van de maatschappelijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid op gebied van duurzaam ondernemen. Tevens wil Corovum Advies BV. externe relaties bewuster maken van een actieve bijdrage aan de CO₂-reductie.

Er wordt aan gewerkt om door publicaties op de website, het versturen van nieuwsbrieven en mails met digitale handtekeningen het printen van mails en documenten te verlagen. Zodoende wordt men herinnert om duurzaam bezig te zijn ten einde de voortgang op het CO₂-beleid te monitoren, rapporteren we en communiceren wij dit halfjaarlijks.

CO ₂ -Prestatieladder Corovum Advies BV.	Pagina 10 van 16
	Datum: 18-5-2021

4.1 Communicatieplan

Met behulp van de twee onderstaande tabellen is het communicatieplan van Corovum Advies BV in een duidelijk overzicht te zien.

INTERNE COMMUNICATIE				
Middel	Doelgroep	Frequentie	Inhoud	Verantwoordelijke
Teamoverleg	Directie/ alle medewerkers	2x per jaar	Interne regelgeving omtrent CO ₂ . Bespreken energiebeleid en reductiemaatregelen, doelen en resultaten.	Arthur Karreman
Teamoverleg	Directie/ alle medewerkers	2x per jaar	Monitoring brandstofgebruik en terugkoppeling naar bestuurders.	Arthur Karreman
Directiebeoordeling/jaarverslag	Directie/ alle medewerkers	1x per jaar	Interne regelgeving omtrent CO ₂ . Bespreken reductiemaatregelen, doelen en resultaten	Johan Kraeima
Website	Directie/ alle medewerkers	2x per jaar	Documentatie CO ₂ -ladder met beleidsplan, certificaat, CO ₂ -footprint, communicatieplan en deelname initiatieven en projecten	Matthieu Vermeulen
Social media (Linked-In)	Directie/ alle medewerkers	Gemiddeld 4x per jaar	Diverse CO ₂ -gerelateerde informatie (en projecten). Screenshots maken ter bewijs	Matthieu Vermeulen/ Edith van Norden
Startgesprek	Alle nieuwe medewerkers	1x bij in dienst treden	Uitleg over het milieubewustzijn binnen het bedrijf	Johan Kraeima

Tabel 3: interne communicatie

EXTERNE COMMUNICATIE				
Middel	Doelgroep	Frequentie	Inhoud	Verantwoordelijke
Website Corovum Advies BV	Alle externe belanghebbende	2x per jaar	Documentatie CO ₂ -ladder met Beleidsplan, jaarverslag, certificaat, CO ₂ -footprint, communicatieplan en deelname initiatieven en projecten	Matthieu Vermeulen
Social media (Linked-In)	Alle volgers/contacten en overige belanghebbende	Gemiddeld 4x per jaar	Diverse CO ₂ -gerelateerde informatie (en projecten). Screenshots maken ter bewijs	Matthieu Vermeulen
Jaarverslag	Alle externe belanghebbende	1x per jaar	Maatschappelijk jaarverslag	Johan Kraeima

Tabel 4: externe communicatie

5 Participatie

Om in de toekomst zoveel mogelijk bijdrage te kunnen leveren aan de reductie van de CO₂-uitstoot is het essentieel om deel te nemen aan initiatieven binnen onze sector. Innovatie en verbreding van kennis wordt op deze manier uitgebreid.

Diverse sector en keteninitiatieven zijn onderzocht. Hiervoor is onder andere de website van SKAO geraadpleegd en is gekeken bij welke keteninitiatieven onze collega's concurrenten zijn aangesloten. In directieoverleg zijn de mogelijk interessante initiatieven besproken en vervolgens heeft Corovum Advies BV zich als deelnemer aangemeld bij de volgende initiatieven:

- Duurzame leverancier
- Milieubarometer

Via deelname blijven we op de hoogte van de duurzaamheidsontwikkelingen in onze markt en wordt het bewustzijn op gebied van duurzaamheid vergroot.

Voor deelname zijn er 16 uren per jaar gereserveerd (3 tot 4 bijeenkomsten incl. voorbereiding). Hiervoor is budget vrijgemaakt, dat in hoofdstuk 6 staat beschreven.

In 2020 heeft Corovum de volgende initiatieven geïnitieerd en/of aan deelgenomen:

- Bijwonen lezing en deelname aan "workshop thuiswerkplekken, crowd management" Movares, 3 november 2020 door dhr. A Karreman.
- Cursus Duurzame Gebiedsontwikkeling, Euroforum. Gevolgd door J. Kraeimaugustus-november 2020.

CO ₂ -Prestatieladder Corovum Advies BV.	Pagina 12 van 16
	Datum: 18-5-2021

6 Energiemanagement en borging

6.1 Organisatie en management

Corovum is een klein bedrijf met 10 medewerkers. Binnen deze grenzen hebben wij in het kader van de CO₂-prestatieladder een compact energiemanagementsysteem opgezet conform ISO-50001. Het doel hiervan is het monitoren, opvolgen en continu verbeteren van de energie-efficiëntie. Uiteindelijk draagt dit bij aan een beperking van de energiebehoefte en de vermindering van de CO₂-uitstoot van ons bedrijf. Het uitgangspunt van ons energiemanagementsysteem is de Plan, Do, Check, Act cyclus van Deming.

Elke periode doorlopen we de volgende stappen:

Plan

1. Identificatie en beoordeling van energieaspecten
 - Energiegegevens worden jaarlijks verzameld en ingevuld in de Milieubarometer. De Milieubarometer berekent de CO₂-footprint en laat (op termijn ook) meerjarenoverzichten zien.
 - De resultaten worden geanalyseerd op trends en afwijkingen en gecommuniceerd (zie communicatieplan)
2. Doelstellingen en programma's met betrekking tot energie
 - In ons plan van aanpak zijn doelstellingen opgenomen. Op basis van stap 1 worden deze geëvalueerd en eventueel (aanvullende) maatregelen gezocht. Deze worden intern besproken en ingepland.

Do

3. Implementatie van maatregelen
 - De maatregelen worden uitgevoerd. Hiervoor is de directie eindverantwoordelijk.

Check

4. Monitoring
 - De voortgang van de uitvoering van de maatregelen wordt gemonitord door dit halfjaarlijks te bespreken in teamoverleg. Uiteindelijk is de directie eindverantwoordelijk. De realisatie wordt vastgelegd in een voortgangsrapportage.

Act

5. Afwijkingen, corrigerende en preventieve maatregelen
 - Afwijkingen in het energieverbruik, plotselinge toe- of afnames worden geregistreerd en verklaard in de jaarlijkse CO₂-rapportage. Op basis hiervan worden corrigerende en preventieve maatregelen toegevoegd aan het Plan van Aanpak.
 - Eenmaal per jaar vindt er een interne audit plaats waarin de voortgang van het energiemanagementsysteem en de werking van het certificatieschema tegen het licht wordt gehouden. Hierbij komt aan de orde:
 - Controleverslag van de verzamelde data
 - Realisatie van de reductiedoelstellingen
 - Voortgang van implementatie van reductiemaatregelen
 - Nieuwe verbeterkansen op gebied van CO₂-reductie
 - Actualiteit en effectiviteit van CO₂-reductieplan
 - Effectiviteit van communicatie over CO₂-reductie
 - Resultaten van participatie aan (sector- of keten-)initiatieven.

CO ₂ -Prestatieladder Corovum Advies BV.	Pagina 13 van 16
	Datum: 18-5-2021

- Eenmaal per jaar vindt de directiebeoordeling plaats. De input hiervoor is:
 - Resultaten van interne audit (en voorgaande audit van een Certificerende Instelling)
 - De status van vervolgmaatregelen van vorige directiebeoordelingen
 - Aanbeveling voor verbetering

De output bestaat uit maatregelen/besluiten met betrekking tot:

- Verbetering van de doeltreffendheid van het managementsysteem en bijbehorende processen
- Een analyse van de waarschijnlijkheid dat eerder intern/extern gepubliceerde reductiedoelstellingen gehaald zullen worden.

6.2 Taken en verantwoordelijkheden

Om CO₂ bewust denken in onze hele organisatie te verankeren zijn de taken en verantwoordelijkheden over verschillende mensen verspreid. Hieronder een overzicht:

Waarborging		
Onderwerp	Omschrijving	Verantwoordelijke
Inzicht en reductie	Verzamelen data en opstellen halfjaarlijkse voortgangsrapportage	Arthur Karreman / Harry van den Muijsenberg
Communicatie	Halfjaarlijkse uitvoeringsupdate in teamoverleg	Arthur Karreman
Reductie	Uitvoeren maatregelen	Johan Kraeima
Communicatie	Periodiek up to date houden van de Website Corovum Advies BV & Social media (Linked-In)	Matthieu Vermeulen
Participatie	Websites nagaan over nieuwe initiatieven	Matthieu Vermeulen
Participatie	Deelnemen aan bijeenkomsten en lezingen	Arthur Karreman
Interne audit	Jaarlijks de werking van het managementsysteem beoordelen	Arthur Karreman
Directiebeoordeling	Jaarlijks de werking van het systeem beoordelen en indien nodig bijsturen	Johan Kraeima

Voor de taken zijn uren geraamd, die verbonden zijn aan een budget.

Budget			
Onderwerp	Verantwoordelijke	Uur	Totaalbedrag
Inzicht en reductie	Arthur Karreman / Harry van den Muijsenberg	16	€1300
Communicatie	Arthur Karreman	8	€450
Reductie	Johan Kraeima	24	€1200
Communicatie	Matthieu Vermeulen	20	€1000
Participatie	Matthieu Vermeulen	16	€800
Participatie	Arthur Karreman	16	€1300
Interne audit & directiebeoordeling	Arthur Karreman / Johan Kraeima	16	€1300
Totaal			€7350

Jaarlijks zal er een budget van circa € 7.500 beschikbaar zijn voor bovengenoemde duurzaamheidsactiviteiten.

CO ₂ -Prestatieladder Corovum Advies BV.	Pagina 14 van 16
	Datum: 18-5-2021

7 Bijlagen

Bijlage I SKAO rapportage maatregellijst 2021

CO ₂ -Prestatieladder Corovum Advies BV.	Pagina 15 van 16
	Datum: 18-5-2021